

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/405/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217029
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4312217029.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, v mene ktorej koná advokát a konateľ Doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 24. apríla 2014 č. k. 15C/8/2013-35 a proti uzneseniu zo dňa 26. februára 2015 sp. zn. 15C/8/2013, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) rozsudkom zo dňa 24.04.2014 č. k. 15C/8/2013-35 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol návrh (správne žalobu, lat. actio) a odporcovi (správne žalovanému) nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ (správne žalobca) sa žalobou doručenou dňa 28.09.2012 žalobca domáhal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť titulom majetkovej škody 11.585,42 eura a titulom nemajetkovej ujmy 2.317,08 eura z dôvodu, že Okresný súd Levice rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až dňa 18.11.2010 /konanie sa začalo dňa 25.05.2011/ a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia. K rozhodnutiu o žiadosti o udelenie poverenia tak došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby /omeškania viac ako 175 dní/.

Odporca sa vo veci vyjadril, že žiada zamietnuť návrh. Tvrdil, že navrhovateľovi nevznikla materiálna škoda a nemajetková ujma. Súčasne vzniesol námietku premlčania.

Zo spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 14Er/582/2010 súd prvého stupňa zistil, že súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, Záhradnícka 62, Bratislava podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na Okresnom súde Levice 16.7.2010, podkladom exekúcie bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava Karloveské rameno 8, Bratislava sp. zn. SR 18297/9, povinný G. R. nar.: XX.XX.XXXX, pre vymoženie 2.616 eur istiny s príslušenstvom, pričom Okresný súd Levice uznesením zo dňa 13.10.2010 č. k. 14Er/582/2010-16 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3.11.2010.

Uviedol, že nesprávnym úradným postupom je porušovanie povinností pri vykonávaní úkonov v konaní, najmä jeho nesprávne vykonanie alebo vykonanie bez splnenia zákonných podmienok. Nesprávnym úradným postupom je aj opomenutie urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote. Rýchlosť a účinnosť súdneho konania je objektívne podmienená charakterom ako aj právnou a faktickou zložitou prejednávanej veci, ďalej správaním účastníkov súdneho konania, a aj činnosťou, resp.

súčinnosťou štátnych a iných orgánov, ktoré sa zúčastňujú na súdnom konaní. Súd nezisťoval, či došlo k prieťahom v konaní, ale či bola dodržaná zákonná 30 dňová lehota na vydanie rozhodnutia. Zistil, že táto nebola dodržaná.

Podľa názoru súdu prvého stupňa počas exekúcie, v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora k žiadnej škode nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ by v dôsledku nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o zmene exekútora mala vzniknúť navrhovateľovi škoda, bolo treba preukázať, že škoda vznikla v príčinnej súvislosti s nedodržaním uvedenej lehoty, čo navrhovateľ nepreukázal. Právny základ tohto nároku by musel spočívať v zodpovednosti odporcu za konanie súdneho exekútora, ktorý mal vykonať až do právoplatného rozhodnutia súdu o jeho zmene všetky potrebné úkony v prospech oprávneného a pokiaľ by ich nevykonal bolo treba, aby navrhovateľ preukázal, že práve nečinnosťou pôvodného exekútora navrhovateľovi vznikla škoda. Navrhovateľ neprodukoval dôkazy k tomu, že škoda spočíva v zmenšení jeho majetku alebo ušlom zisku, ale ako majetkovú škodu uvádza vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou vykonávanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o tom. Súd je toho názoru, že navrhovateľ nepreukázal vznik škody na jeho strane v dôsledku oneskoreného rozhodnutia súdu o jeho návrhu na zmenu exekútora. Pokiaľ ide o náklady spojené so správou pohľadávky - pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému, na udržiavanie a správu informačného systému - súd je toho názoru, že túto škodu navrhovateľ nešpecifikoval a tieto položky nemožno považovať za škodu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu. Ku škode, ktorá má spočívať v úkonoch na administráciu listín a komunikácii s pôvodným súdnym exekútorom a na administratívne spracovanie textov urgencií na publikačné výdaje v spojení s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde navrhovateľ nepreukázal. Počas doby od podania návrhu navrhovateľa na zmenu exekútora do rozhodnutie o tomto návrhu navrhovateľovi nevznikla žiadna škoda. Vyjadrenia navrhovateľa o rizikách neskorého vydania rozhodnutia o tom, že nastalo riziko zániku povinného, zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolventnosti, súd považoval za bezvýznamné.

Nevyhnutnými predpokladmi vzniku za škodu sú: a) protiprávny úkon, alebo škodová udalosť, b) vznik škody, c) príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom (škodovou udalosťou) a vznikom škody a d) zavinenie (to len pre prípad subjektívnej zodpovednosti, pri objektívnej zodpovednosti nie je podstatné, či zodpovedný subjekt vznik škody zavinil alebo nie). Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov koncipovaná ako objektívna zodpovednosť. Podľa zákonného ustanovenia § 3 ods. 2 tohto istého zákona zodpovednosti sa nemožno zbaviť. Teda zo strany navrhovateľa - oprávneného subjektu nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu či nebanlivosti, stačí preukázať, že škoda - ak vznikla je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredným neprerušovaný, nestačí ak je iba sprostredkovaný. Treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Navrhovateľ nepreukázal, že prípadná majetková škoda mu vznikla v príčinnej súvislosti s oneskorene vydaným rozhodnutím Okresného súdu Levice o jeho návrhu na zmenu exekútora. Navrhovateľ tvrdí, že má nárok na nemajetkovú ujmu. Toto môže súd priznať s poukazom na zákonné ustanovenie § 17 ods. 3 hore citovaného zákona a) s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Z hore uvedeného je zrejmé, že toto sa vzťahuje na fyzickú osobu okrem písmena b).

Súd prvého stupňa poukázal na to, že k vydaniu rozhodnutia po zákonom stanovenej lehote došlo v čase, kedy sa oprávnený domáhal v exekučných konaniach zaplataenia svojich pohľadávok a z rozhodovacej činnosti súdu je známe, že išlo o veľké množstvo - počet takýchto návrhov, ktoré nebolo možné fyzicky s takým obsadením príslušného oddelenia - exekučného oddelenia - vybaviť v zákonom stanovenej lehote v každom prípade. Táto okolnosť je podľa názoru súdu prvého stupňa a platnej súdnej praxe rozhodujúca a súd nemôže opomenúť okolnosti za ktorých k oneskorenému rozhodnutiu došlo o podanom návrhu navrhovateľa - v exekučnom konaní oprávneného. Nemajetková ujma nezávisí len od zistenia nedodržania zákonnej lehoty ale aj od okolností, ktoré sú v tejto veci v odôvodnení konštatované

a na základe ktorých súd nezistil dôvod pre finančnú satisfakciu - tak ako žiada navrhovateľ - vo forme nemajetkovej ujmy.

Mal jednoznačne za preukázané, že škoda navrhovateľovi nevznikla a po druhé, ak by aj navrhovateľ teoreticky škodu reálne dokladoval - nepreukázal jej spojitosť s nedodržaním zákonnej lehoty na zmenu exekútora, teda, že by mu ním tvrdené náklady nevznikli aj tak.

Záverom poukázal na to, že prípadné priznanie nemajetkovej ujmy by bolo v rozpore so zákonným ustanovením § 1 ods. 1 OSP. Podľa tohto zákonného ustanovenia OSP upravuje postup súdu účastníkom v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb, ako aj v rozpore s dobrými mravmi. Súd mal za preukázané, že navrhovateľ podniká v podnikateľskej činnosti - poskytovaní spotrebiteľských zmlúv a to na základe formulárových zmlúv a všeobecných zmluvných podmienok, ktoré obsahujú veľké množstvo neprijateľných podmienok, neprehľadne a zložito formulovanými podmienkami a oslovuje spotrebiteľov - najzraniteľnejšiu skupinu obyvateľov, ktorá nemôže týmto zmluvným podmienkam rozumieť za účelom dosiahnutia zisku, sa v tomto konaní domáha v dôsledku porušenia svojich práv súdnej ochrany a nemajetkovej ujmy. Na všetkých súdoch SR je vedené množstvo exekučných konaní a súdom je známe, že navrhovateľ v exekučných konaniach sa domáha aj takých plnení, ktoré sú zjavne neplatné pre neprijateľné zmluvné podmienky. Navrhovateľ pri ochrane svojich práv sa domáha ochrany svojich práv a dôsledného dodržiavania zákona ale v zmluvných vzťahoch so spotrebiteľmi už taký dôsledný nie je. Súd tu poukazuje na list Európskej komisie, a tam uvedené praktiky. Okrem iného je tam uvedené, že tieto podmienky sú pre spotrebiteľov veľmi tvrdé a zjavným cieľom je zbaviť spotrebiteľov ich práv, ktoré im vyplývajú z právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Ide teda o nebankovú inštitúciu.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 3 ods. 1 písm. a/, d/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že odporcovi, ktorý mal v konaní plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, proti navrhovateľovi, ktorý vo veci úspech nemal, lebo úspešný odporca náhradu trov konania nežiadal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Namietal, že súd prvého stupňa v merite veci aplikoval novú právnu úpravu obsiahnutú v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, teda po založení zodpovednostného právneho vzťahu. Zdôraznil, že súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Mal za to, že súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Argumentoval tým, že súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je návrh navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Poukázal na to, že súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. V tomto smere poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať, a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mali v realite, z toho dôvodu ako dôkaz označil exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Zdôraznil, že samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote.

Zároveň namietal, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie

právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

Ďalej uviedol, že súd s poukazom len na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie, tým mu znemožnil objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku a na zamietnutie znaleckého dokazovania nemal súd žiadne udržateľné dôvody. Keďže výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jednej zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, súd založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

Ďalej dôvodil tým, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyše jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Poukázal na to, že Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústreďenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom, v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Tým svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

Uviedol, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

II.

Okresný súd Nitra (súd prvého stupňa) uznesením zo dňa 26.02.2015 sp. zn. 15C/8/2013 uložil žalobcovi, aby v lehote 10 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur v zmysle položky 7 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov. Žalobcu poučil, že ak sa poplatok v stanovenej lehote nezaplatí, súd ho bude vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady. Uviedol, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť rozhodnutia, ktorou je odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne skutkové ani právne dôvody, nie je zrejmé, z akého dôvodu súd toto uznesenie vydal. Predmetným uznesením bol vyrubený súdny poplatok vo výške 20 eur za podané odvolanie, pričom bolo uvedené, že súdny poplatok bol vyrubený v zmysle pol. č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. V zmysle uvedenej položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa súdny poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Z uvedeného je zrejmé, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nepodliehajú mu ďalšie úkony vo veci samej ako je odvolanie, dovolanie a pod. tak, ako je to pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov. Konštatoval, že podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, a teda súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Vzhľadom k tomu nemôže byť súdom vyzývaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007 sp. zn. 4 Cdo 39/2007. V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. S poukazom na uvedené mu bola uložená poplatková povinnosť tam, kde nemala. V prípade, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj porušenie čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a/ ústavy, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd (Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 252/05 z 22. marca 2006). Navyše dodal, že podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01.10.2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci

alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené a v súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Okresného súdu Komárno zo dňa 16.10.2013 sp. zn. 8C/842/2012.

I.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 157 ods. 2 OSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou,

ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Judikatúra nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Aj rozhodnutie formou uznesenia (ak nejde o rozhodnutie, ktorým sa celkom vyhovuje návrhu, ktorému nikto neodporoval alebo o uznesenie, ktoré sa týka vedenia konania) musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nie len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu

v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením

práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

Žalobca sa podaným návrhom domáhal od žalovaného náhrady majetkovej škody v sume 11.585,42 eura ako majetkovej škody a z titulu nemajetkovej ujmy v sume 2.317,08 eura, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom súdu, v dôsledku nevydania rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prietahov a vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok v konaní vedenom na Okresnom súde Levice v exekučnej veci sp. zn. 14Er/582/2010. Majetková škoda predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá viac nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu a nemôže preto tiež nastať akceptácia návrhu na nútené vymáhanie istiny a príslušenstva zo strany exekučného súdu. Zároveň si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Potreba nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu. Žalobca si uplatnil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci. Za nesprávny úradný postup považoval vydanie rozhodnutia o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie po veľmi dlhej dobe a opätovné posúdenie práva žalobcu na zaplatenie dlhu, vytvorenie stavu zakladajúceho nevykonalnosť istiny a jej príslušenstva založením prekážky veci rozhodnutej.

Exekučným titulom v tejto veci bol Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. so sídlom v Bratislave sp. zn. SR 18297/09 zo dňa 04.11.2009. Exekučné konanie začalo dňa 27.05.2010 podaním návrhu a bolo vedené pod sp. zn. 14Er/582/2010. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý podal na Okresnom súde Levice žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v predmetnej veci dňa 16.07.2010. Exekučný súd uznesením č. k. 14Er/582/2010-16 zo dňa 13.10.2010 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti uvedenému uzneseniu podal oprávnený odvolanie, ktoré následne vzal späť a Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 21.07.2011 č. k. 6CoE/53/2011-42 odvolacie konanie zastavil. Exekučný súd následne uznesením zo dňa 15.03.2012 č. k. 14Er/582/2010-49 exekučné konanie zastavil.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31. 12. 2012, teda v čase, kedy malo dôjsť k spôsobeniu škody (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ods. 2, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku (EP) v znení od 15.12.2009 do 31.05.2011, exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa ods. 2, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade

- a) rozhodnutí orgánov Európskej únie,
- b) rozhodnutí osvedčených ako európsky exekučný titul,
- c) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila,
- d) vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených,
- e) osvedčení o dedičstve, vykonateľných rozhodnutí bývalých štátnych notárstiev a dohôd nimi schválených,
- f) vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste,
- g) platobných výmerov, výkazov nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmierov schválených týmito orgánmi,

h) vykonateľných rozhodnutí a výkazov nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia a vo veciach verejného zdravotného poistenia,
i) iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, ktorých výkon pripúšťa zákon,
j) dokladov vydaných podľa právneho predpisu platného v inom členskom štáte Európskej únie, ak ide o vymáhanie pohľadávky podľa osobitného predpisu. (233/1995 Z. z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Podľa § 44 ods. 1 Exekučného poriadku (EP) v znení účinnom od 01.09.2005 do 31.05.2010, exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa ods. 2, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok súdu prvého stupňa trpí vadou nepreskúmateľnosti z dôvodu jeho zmätočnosti, pretože napriek tomu, že žalobca sa svojho nároku domáhal z dôvodu, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia v zákonom stanovenej lehote, v odôvodnení rozsudku sa v jednej časti súd prvého stupňa zaoberá otázkou zmeny exekútora. Je zrejmé, že pri vyhotovovaní rozsudku došlo k zámene časti textu z rozsudku týkajúceho sa žalobcu v prípade žaloby o nároku z dôvodu nerozhodnutia o návrhu na zmenu exekútora v zákonnej lehote.

Napadnutý rozsudok je vydaný na základe nesprávneho právneho posúdenia, pretože súd prvého stupňa citoval ustanovenie § 44 ods. 2 EP v znení do 31.05.2010 i v znení od 01.06.2010 a nie je teda jednoznačne zrejmé, na základe ktorej právnej úpravy vo veci rozhodol.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd nemal podmienky pre preskúmanie napadnutého rozsudku, a preto ho podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa si v ďalšom konaní musí ujasniť dôsledne predmet konania, t.j. aká právna úprava týkajúca sa rozhodnutia o žiadosti o vydanie poverenia bola účinná v čase začatia predmetného exekučného konania, či bola zákonom stanovená lehota v prípade zamietnutia takej žiadosti. Ďalej sa vyporiada so žalobcom namietaným tvrdením, že exekučný súd nebol oprávnený preskúmať exekučný titul.

Taktiež sa vyporiada s odvolacími dôvodmi žalobcu uvedenými v odvolaní proti rozsudku. Svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP a zároveň rozhodne i o trovách odvolacieho konania.

II.

Odvolací súd sa zaoberal vecnou správnosťou, a teda zákonnosťou odvolaním žalobcu napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 26.02.2015, sp. zn. 15C/8/2013, teda v časti žalobcovi uložil, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie vo výške 20,- eur v zmysle položky 7a/ Sadzobníka súdnych poplatkov (keďže žalobca ničím neodôvodnil odvolanie ohľadom vyrubeneho súdneho poplatku v sume 3,- eur za elektronické podanie so zaručeným elektronickým podpisom) a po zistení, že odvolanie podala oprávnená osoba v zákonnej lehote a že odvolanie je prípustné (§ 201 prvá veta a § 204 ods. 1 OSP), preskúmal uznesenie prvostupňového súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožňuje s napadnutým uznesením prvostupňového súdu a s jeho odôvodnením a k námietkam žalobcu, že napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, preto je nepreskúmateľné, odvolací súd poznamenáva, že aj keď riadne odôvodnenie uznesenia, rovnako ako rozsudku, je súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR, stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti spočívajúce len v uvedení, že ide o súdny poplatok za podané odvolanie s uvedením konkrétnej položky sadzobníka súdnych poplatkov v konkrétnej veci a príslušných zákonných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 OSP a nenapíňa intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia.

Podstatou súdneho rozhodovania je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv a nie prepätý formalizmus pri koncipovaní súdneho rozhodnutia.

K námietke, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, ale spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie a dovolanie, odvolací súd dodáva, že tento právny názor žalobcu neberie na zreteľ ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch, a to § 2 ods. 4 tohto zákona, podľa ktorého poplatníkom je ten, kto podal odvolanie a ten, kto podal dovolanie, § 5 ods. 1 písm. a/, podľa ktorého poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania a dovolania a § 6 ods. 2, podľa ktorého sa poplatok podľa rovnakej sadzby vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej a poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Výklad žalobcu je účelový, je v rozpore so zákonom i zámerom zákonodarcu a viedol by k záveru, že v podstate žiadne odvolacie konanie, prípadne dovolacie konanie by nepodliehalo súdnemu poplatku, keďže poplatková povinnosť za odvolanie, či dovolanie voči žiadnej žalobe v sadzobníku súdnych poplatkov uvedená nie je. Rozhodnutím súdu prvého stupňa nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku, pretože prvostupňový súd iba aplikoval ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch. K argumentácii žalobcu v odvolaní s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 39/2007, odvolací súd uvádza, že z uvedeného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že pokiaľ nie je stanovená sadzba súdneho poplatku za určitý druh konania v sadzobníku, teda pokiaľ určité konanie nie je ako poplatkový úkon uvedené v sadzobníku, v rámci tohto konania nevzniká ani poplatková povinnosť za odvolacie konanie. V danom prípade však už v čase podania odvolania poplatková povinnosť za tento druh konania - žaloba na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, bola stanovená.

K prechodnému ustanoveniu § 18ca odvolací súd dodáva, že toto ustanovenie stanovuje, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012 sa vyberú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012. Keďže v danej veci bolo odvolanie proti prvostupňovému rozsudku podané až po 30.09.2012, nešlo ani o úkon, ani o konanie začaté do 30.09.2012, preto ak súd prvého stupňa vyrubil žalobcovi za podané odvolanie súdny poplatok podľa položky 7 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov, je jeho rozhodnutie vecne správne, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Záverom odvolací súd poukazuje aj na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 k otázke vzniku poplatkovej povinnosti v odvolacom a dovolacom konaní, ak v čase podania žaloby bolo konanie oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. V tomto stanovisku najvyšší súd uvádza, že „Ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.“ Ďalej sa v uvedenom stanovisku poukazuje na to, že „Občianske súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení pred 1. októbrom 2012 ex lege vecne oslobodené od súdneho poplatku. Zákom č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 286/2012 Z. z.“), došlo k novelizácii zákona č. 71/1992 Zb., ktorou bolo s účinnosťou od 1. októbra 2012 vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb.

Z intertemporálneho (prechodného) ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po tomto dni. Pri výklade tohto ustanovenia treba vychádzať z celého kontextu zákona č. 71/1992 Zb. a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona č. 71/1992 Zb.), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 zákona č. 71/1992 Zb.) a ostatné pojmy používané v zákone č. 71/1992 Zb. Stanoviská a rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a súdov SR 1/2016. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku ustanovený súdny poplatok za konanie a konanie začalo do 30. septembra 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity, avšak iba vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do uvedeného dňa (t.j. do 30. septembra 2012). V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 zákona č. 71/1992 Zb. podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom (podobne je to v prípade dovolania). Ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, i keď samotné konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. septembra 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka v znení účinnom od 1. októbra 2012 sa za žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20,- eur. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb.). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa ale vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá poplatok vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v Sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že sám zákonodarca pre poplatkové účely rozlišuje medzi konaním na prvom stupni a konaním odvolacím a dovolacím. Poplatková povinnosť za odvolanie (dovolanie) sa posudzuje v každom z týchto konaní samostatne, a to podľa právneho stavu platného v čase začatia odvolacieho (dovolacieho) konania.

Na opodstatnenosti právneho názoru, ktorý je vyjadrený v právnej vete tohto stanoviska nič nemení skutočnosť, že pri položke 7a Sadzobníka nie je žiadna osobitná zmienka (poznámka) o platení súdneho poplatku za odvolanie a dovolanie. Ak totiž položka neobsahuje žiadnu poznámku, alebo v poznámke nie je zmienka o platení odvolania a dovolania, postupuje sa podľa § 2 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 5 ods. 1 písm. a/ a § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1992 Zb.“

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.